

JUSTITSMINISTERIET

REDEGØRELSE

OM

**FORVALTNINGENS
TVANGSINDGREB OG
OPLYSNINGSPLIGTER UDEN FOR
STRAFFERETSPLEJEN**

MARTS 2025

Indhold

1. Indledning	2
2. Kort oversigt over retssikkerhedslovens regler.....	3
3. Oversigt over bestemmelser vedtaget i 2024 med hjemmel til at gennemføre tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven ...	5
3.1. Generelt.....	5
3.2. Bestemmelser, der viderefører hidtidige, tilsvarende bestemmelser.....	6
3.3. Bestemmelser, der udvider anvendelsesområdet for gældende bestemmelser.....	9
3.4. Hjemler, der ophæver gældende bestemmelser	13
3.5. Nye hjemler, der giver offentlige myndigheder adgang til at foretage tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven ...	14
4. Sammenfatning	20

1. Indledning

Ved lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, nu lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 (herefter retssikkerhedsloven), blev der gennemført en samlet regulering af en række spørgsmål, som vedrører tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed har mulighed for uden for strafferetsplejen at foretage visse former for tvangsindgreb uden forudgående retskendelse, herunder navnlig såkaldte kontrol- og tilsynsbesøg. Loven regulerer endvidere visse spørgsmål, der kan opstå i tilfælde, hvor borgere og virksomheder er forpligtede til at meddele oplysninger til en forvaltningsmyndighed. Loven trådte i kraft den 1. januar 2005.

Ved lov nr. 525 af 6. juni 2007 blev retssikkerhedsloven ændret, således at lovens regler om tvangsindgreb fra den 1. januar 2008 også gælder i tilfælde, hvor der efter lovgivningen stilles krav om forudgående retskendelse. Baggrunden for denne lovændring var, at de hensyn, der ligger bag retssikkerhedslovens kapitel 2 og 3, også gør sig gældende for så vidt angår tvangsindgreb, som foretages efter indhentet retskendelse.

Retssikkerhedsloven bygger på betænkning nr. 1428/2003 udarbejdet af Retssikkerhedskommissionen, der blev nedsat af justitsministeren i februar 2002.

Det fremgår af forarbejderne til loven, at Justitsministeriet efter lovens ikrafttræden årligt vil udarbejde en redegørelse til Folketinget om forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter omfattet af loven. Redegørelsen skal bl.a. indeholde en omtale af eventuel ny lovgivning, der vedrører den offentlige forvaltnings adgang til at foretage tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, samt på udvalgte områder en omtale af praksis med hensyn til anvendelse af tvangsindgreb uden for strafferetsplejen. Formålet er at styrke den offentlige interesse og debat om borgernes retssikkerhed, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3107. Justitsministeriet afgav den seneste redegørelse til Folketinget den 20. marts 2024.

I forbindelse med oversendelsen af retssikkerhedsredegørelsen for 2023 oplyste Justitsministeriet Folketingets Retsudvalg om, at retssikkerhedsredegørelsen for 2024 og frem ikke længere vil indeholde en omtale af praksis på udvalgte områder med hensyn til anvendelsen af tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven, da denne gennemgang i praksis medfører en byrdefuld opgave for de bidragende statslige og kommunale myndigheder. Der

henvises til Justitsministeriets brev af 20. marts 2024 til Folketingets Retsudvalg, jf. REU 2023-2024 Alm. del - bilag 168.

Af redegørelsen for 2023 fremgår det, at der i 2023 blev vedtaget i alt 14¹ bestemmelser vedrørende forvaltningens adgang til at gennemføre tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven.

Den foreliggende redegørelse indeholder – efter en kort oversigt over retssikkerhedslovens regler i pkt. 2 – en redegørelse i pkt. 3, som indeholder en omtale af ny lovgivning vedtaget i 2024, der vedrører den offentlige forvaltnings adgang til at foretage tvangsindgreb omfattet af loven, og pkt. 4 indeholder en sammenfatning.

2. Kort oversigt over retssikkerhedslovens regler

Loven indeholder bl.a. generelle regler om den fremgangsmåde, som forvaltningsmyndighederne skal følge ved gennemførelsen af et tvangsindgreb, der er omfattet af loven, jf. retssikkerhedslovens kapitel 2. Det er bl.a. fastsat, at tvangsindgreb kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet, jf. retssikkerhedslovens § 2. Det er også bestemt, at en række af forvaltningslovens regler – bl.a. reglerne om inhabilitet, partsaktindsigt, begrundelse og klagevejledning – gælder ved gennemførelsen af tvangsindgreb omfattet af loven, jf. retssikkerhedslovens § 3. Der er endvidere fastsat en pligt til under visse omstændigheder at gøre notat om indholdet af oplysninger, som en myndighed modtager i en sag om iværksættelse af et tvangsindgreb, jf. retssikkerhedslovens § 4.

Herudover er det fastsat, at myndigheden skal underrette parten forud for gennemførelsen af et tvangsindgreb omfattet af loven, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 1. Underretningen skal ske skriftligt senest 14 dage inden tvangsindgrebet gennemføres og skal indeholde oplysninger om tid og sted for indgrebet, retten til at lade sig repræsentere eller bistå af andre efter forvaltningslovens § 8, hovedformålet med indgrebet og det faktiske og retlige grundlag for indgrebet, jf. § 24 i forvaltningsloven, jf. retssikkerhedslovens

¹ I forbindelse med modtagelsen af ministeriernes høringssvar har Justitsministeriet kunnet konstatere, at én bestemmelse vedtaget i 2023 vedrørende forvaltningens adgang til at foretage tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven ikke blev medtaget i oversigten i redegørelsen fra marts 2024. Det samlede antal vedtagne bestemmelser i 2023 udgør derfor 15. Se nærmere under note 3.

§ 5, stk. 2. Parten kan herefter gøre indsigelse mod beslutningen inden for en frist fastsat af myndigheden. Fastholdes beslutningen, skal dette inden eller senest samtidig med gennemførelsen af tvangsindgrebet begrundes skriftligt over for parten, jf. § 24 i forvaltningsloven, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 3.

Reglerne om underretning kan fraviges helt eller delvist i en række tilfælde. Det gælder, hvis øjemedet med tvangsindgrebets gennemførelse ville forspildes, hvis forudgående underretning skulle gives, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 1, hvis hensynet til parten selv taler for det, eller partens rettigheder findes at burde vige for afgørende hensyn til andre private eller offentlige interesser, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 2, hvis det er nødvendigt af hensyn til rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til EU, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 3, hvis øjeblikkelig gennemførelse af tvangsindgrebet efter forholdets særlige karakter er påkrævet, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 4, eller hvis forudgående underretning viser sig umulig eller er uforholdsmæssig vanskelig, jf. retssikkerhedslovens § 5, stk. 4, nr. 5.

Loven indeholder desuden regler om pligt for myndigheden til at forevise legitimation i forbindelse med gennemførelsen af et tvangsindgreb, jf. retssikkerhedslovens § 6, pligt til at udvise størst mulig skånsomhed under et tvangsindgrebs gennemførelse, jf. retssikkerhedslovens § 7, samt pligt til i en række tilfælde at udfærdige rapport om udførelsen af et tvangsindgreb, jf. retssikkerhedslovens § 8.

Loven indeholder endvidere regler om forholdet til strafferetsplejen ved gennemførelsen af tvangsindgreb omfattet af loven, jf. retssikkerhedslovens kapitel 3. Det er således fastsat, at hvis en enkeltperson eller juridisk person med rimelig grund mistænkes for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1. Det gælder dog ikke, hvis tvangsindgrebet gennemføres med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 2. De nævnte regler finder tilsvarende anvendelse, hvis der i sagen rettes et tvangsindgreb mod andre end den mistænkte, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 3. Den mistænkte kan under nærmere bestemte betingelser meddele

samtykke til fravigelse af reglerne i § 9, stk. 1 og 3, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 4.

Loven indeholder endelig en bestemmelse om retten til ikke at inkriminere sig selv, jf. retssikkerhedslovens § 10. Bestemmelsen indebærer bl.a., at hvis der er konkret mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen m.v. om pligt til at meddele oplysninger til myndigheden ikke i forhold til den mistænkte, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse, jf. retssikkerhedslovens § 10, stk. 1.

3. Oversigt over bestemmelser vedtaget i 2024 med hjemmel til at gennemføre tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven

3.1. Generelt

Med udgangspunkt i princippet i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed tilstræber Justitsministeriet i forbindelse med den lovtekniske gennemgang af lovforslag at sikre, at der ikke unødigt medtages bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder at skaffe sig adgang til privat ejendom.

I den forbindelse kan der henvises til Justitsministeriets vejledning om lov-kvalitet fra 2023, pkt. 6.1.3., hvor det er anført bl.a., at det i hvert enkelt tilfælde nøje må overvejes, om det overhovedet er nødvendigt – med eller uden retskendelse – at tillægge offentlige myndigheder adgang til privat ejendom, herunder om andre og mindre indgribende kontrolforanstaltninger kan anses for tilstrækkelige. Endvidere er det anført, at hvis der er behov for en sådan adgang, bør omfanget heraf begrænses mest muligt, f.eks. ved at der alene gives adgang til forretningslokaler, mens private boliger holdes udenfor. Endelig fremgår det af vejledningen, at der i bemærkningerne til en sådan bestemmelse bør gives en begrundelse for, hvorfor bestemmelsen er nødvendig, ligesom der bør gives en udførlig angivelse af bestemmelsens anvendelsesområde.

Justitsministeriet har anmodet samtlige ministerier om at oplyse, hvorvidt der i perioden fra den 1. januar til den 31. december 2024 er gennemført lovgivning vedrørende forvaltningens adgang til at foretage tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven. Gennemgangen i pkt. 3.2-3.5 nedenfor byg-

ger på de oplysninger, som Justitsministeriet i forlængelse heraf har modtaget fra ministerierne. Pkt. 4 indeholder en sammenfatning.

3.2. Bestemmelser, der viderefører hidtidige, tilsvarende bestemmelser

Der er i 2024 vedtaget fem bestemmelser, der viderefører hidtidige, tilsvarende bestemmelser.

Der er tale om følgende bestemmelser:

§ 7, nr. 1, i lov nr. 481 af 22. maj 2024 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love. Bestemmelsen ophæver nr. 22-26 i § 1 i hvidvaskloven og indsætter i stedet et nyt nr. 22 »udbydere af kryptoaktivtjenester som defineret i lov om finansiel virksomhed.«. Bestemmelsen medfører en formel ændring af hvidvasklovens anvendelsesområde, da loven fremadrettet ikke vil omfatte udbydere af veksling mellem virtuel valuta og fiatvaluta, udbydere af virtuelle tegnebøger, udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuel valuta, udbydere af overførsel af virtuel valuta og udbydere af finansielle tjenester relateret til en udsteders udbud eller salg af virtuelle valutaer. Hvidvaskloven vil i stedet omfatte udbydere af kryptoaktivtjenester som defineret i lov om finansiel virksomhed. Lovændringen vil ikke medføre materielle ændringer, da fysiske og juridiske personer omfattet af de hidtil gældende § 1, stk. 1, nr. 22-26, også vil være omfattet af den nye § 1, stk. 1, nr. 22. Det vurderes således at anvendelsesområdet for hvidvasklovens § 49, stk. 3, hvorefter Finanstilsynet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til virksomheder og personer med henblik på indhentelse af oplysninger, og § 49, stk. 4, hvorefter Finanstilsynet på samme vis kan få adgang til en leverandør eller underleverandør med henblik på indhentelse af oplysninger om den outsourcete aktivitet, vil være uændret.

§ 1, nr. 6, i lov nr. 666 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET-loven), lov om etablering af et udvalg om forsvarets og politiets efterretningstjenester og lov om beskyttelse af whistleblowere. Bestemmelsen viderefører indholdsmæssigt PET-lovens § 20, stk. 2. Bestemmelsen indebærer, at tilsynets medlemmer og sekretariat til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til alle lokaler, hvorfra en behandling, som foretages for PET, administreres, hvorfra der er adgang til de oplysninger, som behandles, eller hvor tekniske hjælpemidler opbevares eller anvendes. Ved lovændringen ændres § 20, stk. 2, i

PET-loven, så ”tilsynets medlemmer og sekretariat” ændres til ”tilsynet”. Ændringen sker som en konsekvens af, at tilsynet med lovforslagets § 1, nr. 2, sekretariatsbetjenes af en særskilt enhed i Datatilsynets sekretariat, og indebærer således ikke en ændring af tilsynets adgang efter bestemmelsen. Videreførelsen er gennemført med henblik på fortsat at give hjemmel til, at tilsynsmedlemmer og ansatte i sekretariatsenheden vil kunne få den i § 20, stk. 2, omhandlede adgang til PET’s lokaler.

§ 1, nr. 4, i lov nr. 1467 af 10. december 2024 om ændring af lov om naturbeskyttelse og om ophævelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ. Bestemmelsen præciserer den gældende § 76, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven, hvorefter at myndighederne efter loven eller personer, der er bemyndiget hertil, uden retskendelse har adgang til offentlig og private ejendomme for at udøve de beføjelser, der er tillagt dem i medfør af loven, herunder for at foretage undersøgelser af betydning for lovens formål. Tilsvarende gælder lokaliteter, der helt eller delvis benyttes erhvervsmæssigt. Legitimation skal forevises efter anmodning. Med lovændringen tilføjes EU-forordninger til ordlyden i § 76, stk. 1, 1. pkt., hvorefter myndighederne efter loven eller EU-forordninger og personer, der af disse myndigheder er bemyndiget hertil, uden retskendelse har adgang til offentlige og private ejendomme for at udøve de beføjelser, der er tillagt dem i medfør af denne lov og EU-forordninger, herunder for at foretage undersøgelser af betydning for lovens eller EU-forordningers formål. Den foreslåede ændring er udtryk for en præcisering, der skal sikre et udtrykkeligt lovgrundlag for, at myndighederne efter EU-forordninger tilføjes kredsen af myndigheder, der efter bestemmelsen uden retskendelse har adgang til offentlige og private ejendomme. Desuden har ændringen til formål at tydeliggøre, at bestemmelsen også giver mulighed for husundersøgelse m.v. uden retskendelse, når undersøgelsen er nødvendig for at kontrollere overholdelse af EU-forordninger.

§ 5 i lov nr. 1703 af 30. december 2024 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love udskyder ophævelsen af § 150 a, stk. 1, i lov om social service fra den 31. december 2024 til den 1. juli 2025. Bestemmelsen indebærer, at de enheder, som Styrelsen for Patientsikkerhed skal føre tilsyn med i medfør af § 150, stk. 1, i lov om social service, er forpligtede til at give de oplysninger, som er nødvendige som led i tilsynet, på anmodning fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Efter § 150, stk. 1, i lov

om social service skal Styrelsen for Patientsikkerhed føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87 i lov om social service, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, i lov om social service. De omfattede enheder er plejehjem m.v., jf. lov om social service § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer og der er tilknyttet fast personale, og leverandører, som leverer hjælp efter lov om social service § 83, jf. § 91, jf. § 150 c, stk. 1, i lov om social service. Registreringspligten omfatter dog ikke enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service, jf. § 150 c, stk. 2, i lov om social service.

§ 5 i lov nr. 1703 af 30. december 2024 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love udskyder ophævelsen af § 150 a, stk. 2, i lov om social service fra den 31. december 2024 til den 1. juli 2025. Bestemmelsen indebærer, at Styrelsen for Patientsikkerhed til enhver tid som led i tilsynet efter § 150, stk. 1, i lov om social service mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til alle registreringspligtige enheder omfattet af tilsynet. Efter § 150, stk. 1, i lov om social service skal Styrelsen for Patientsikkerhed føre tilsyn med den personlige hjælp, omsorg og pleje efter §§ 83-87 i lov om social service, som ydes på de registreringspligtige kommunale og private enheder efter § 150 c, stk. 1 og 2, i lov om social service. De omfattede enheder er plejehjem m.v., jf. lov om social service § 192, plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, friplejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om friplejeboliger, andre tilsvarende boligenheder, herunder midlertidige pladser, hvor hjælpen udgår fra servicearealer og der er tilknyttet fast personale, og leverandører, som leverer hjælp efter lov om social service § 83, jf. § 91, jf. § 150 c, stk. 1, i lov om social service. Registreringspligten omfatter dog ikke enheder, hvor hjælpen og støtten til borgerne i enheden i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service, jf. § 150 c, stk. 2, i lov om social service.

3.3. Bestemmelser, der udvider anvendelsesområdet for gældende bestemmelser

Der er i 2024 vedtaget 9 bestemmelser, der udvider anvendelsesområdet for gældende bestemmelser.

Der er tale om følgende bestemmelser:

§ 1, nr. 30, i lov nr. 481 af 22. maj 2024 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love. Bestemmelsen ændrer i § 347, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed »en fælles datacentral« til »en operatør af finansiel digital infrastruktur«. Bestemmelsen i § 347, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed fastsætter, at Finanstilsynet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til en finansiel virksomhed og dens filialer, en finansiel holding-virksomhed, en forsikringsholdingvirksomhed eller en fælles datacentral med henblik på indhentelse af oplysninger. Lovændringen betyder, at Finanstilsynets adgang i stedet dækker lokaler og lokaliteter tilhørende operatører af finansiel digital infrastruktur. Ændringen skal ses i sammenhæng med lovens afsnit IX c, der indeholder et regelsæt for operatører af finansiel digital infrastruktur, der erstatter reglerne om fælles datacentraler i det tidligere gældende afsnit X c. Formålet er at give Finanstilsynet mulighed for at udøve sin tilsynsvirksomhed også i de særlige tilfælde, hvor en operatør måtte nægte at give Finanstilsynet de nødvendige oplysninger til brug for tilsynsvirksomheden, eller hvor en operatør modsætter sig et inspektionsbesøg. Det vurderes, at ændringen potentielt kan udvide anvendelsesområdet for Finanstilsynets beføjelse, da § 333 i kapitel 19 c i lov om finansiel virksomhed giver Finanstilsynet mulighed for at udpege en virksomhed som operatør af finansiel digital infrastruktur, hvis virksomheden opfylder nærmere fastlagte kriterier, hvilket på længere sigt gør, at flere virksomheder vurderes at kunne udpeges end der var virksomheder, som faldt ind under kriterierne i den nu ophævede § 343 q. Kriteriet om, at de pågældende it-leverandører overvejende skal være ejet af finansielle virksomheder går fra at være absolut til at være skønsmæssigt dvs. virksomheder, der som primær aktivitet leverer it-drift mv. til finansielle virksomheder også kan udpeges, selvom de ikke overvejende er ejet af finansielle virksomheder. Der skønnes dog, at blive tale om meget få virksomheder i denne kategori, da de også skal have væsentlig betydning for det finansielle system. Ændringen er en opfølgning på DORA-NIS—implementeringen.

§ 2, nr. 6, i lov nr. 637 af 11. juni 2024 om ændring af lov om fyrværkeri og andre pyrotekniske artikler, lov om produkter og markedsovervågning, el-sikkerhedsloven og lov om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester. Med bestemmelsen udvides § 11, stk. 1, i lov om produkter og markedsovervågning (produktloven), idet den relevante kontrolmyndighed til enhver tid mod behørig legitimation, kan opnå adgang til erhvervsmæssige lokaliteter, hvor der kan findes produkter omfattet af produktloven, med henblik på kontrol af en virksomheds procedurer for, at markedsførte produkter er lovlige. Sikkerhedsstyrelsen varetager opgaven som kontrolmyndighed, medmindre andet følger af anden lovgivning. Adgangen omfatter ikke transportmidler eller private lokaliteter og kan kun foregå mod forudgående retskendelse. Baggrunden for udvidelsen af bestemmelsen er at kunne føre kontrol med virksomheders procedurer, herunder erhvervsdrivendes interne processer for produktsikkerhed, som kræves i henhold til artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/988 af 10. maj 2023 om produktsikkerhed i almindelighed.

§ 1, nr. 8, i lov nr. 638 af 11. juni 2024 om ændring af konkurrenceloven. Bestemmelsen indebærer, at den eksisterende hjemmel til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af konkurrencelovens § 18 kan gennemføre kontrolundersøgelser, også kan anvendes i forbindelse med gennemførelse af en markedsefterforskning i henhold til konkurrencelovens § 15 f. Muligheden for at gennemføre markedsefterforskninger blev indført ved den nævnte ændring af konkurrenceloven. Det fremgår ikke af ordlyden af konkurrencelovens § 15 f, at der i forbindelse med markedsefterforskninger kan gennemføres kontrolundersøgelser, men dette er forudsat i forarbejderne til lovforslaget. Følgende fremgår således af afsnit 2.2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 121 som fremsat, side 11): *"Forslaget indebærer endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til konkurrencelovens § 18 vil kunne gennemføre uanmeldte kontrolundersøgelser i virksomheder og virksomhedssammenslutninger med henblik på at indsamle oplysninger til brug for markedsefterforskningen. Indsamling af oplysninger i medfør af konkurrencelovens § 18 vil kunne ske med henblik på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som led i en markedsefterforskning kan skaffe sig det fornødne og tilstrækkelige grundlag for at vurdere konkurrenceforholdene og eventuelle indgreb med henblik på at sikre den effektive konkurrence. Det svarer til, hvad der gælder i forhold til f.eks. en sektorundersøgelse, som vil kunne gå forud for en markedsefterforskning. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at der er behov for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har samme beføjelser i forhold til sagsoplysning som led i en markedsefterforskning som styrelsens øvrige virksomhed."* Ligesom for øvrige kontrolundersøgelser, der gennemføres i henhold til konkurrencelovens § 18, vil gennemførelse af

kontrolundersøgelsen forudsætte forudgående indhentelse af retskendelse, jf. konkurrencelovens § 18, stk. 3.

§ 1, nr. 9, i lov nr. 508 af 27. maj 2024 om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. Bestemmelsen udvider anvendelsesområdet for § 19 a, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at en overlæge uden retskendelse kan beslutte, at der skal anvendes metaldetektorer ved undersøgelse af en patient eller personer, der søger adgang til den psykiatriske afdeling ved mistanke om at der forsøges indført medikamenter, rusmidler eller farlige genstande. Efter psykiatrilovens § 19 a, stk. 3, gælder kravet om mistanke ikke på retspsykiatriske afdelinger eller på Sikringsafdelingen. Undersøgelse med metaldetektorer efter bestemmelsen vil normalt finde sted i forbindelse med adgangskontrol. Formålet med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at de psykiatriske afdelinger har de rette værktøjer til at sikre et tilstrækkeligt højt sikkerhedsniveau.

§ 1, nr. 12, i lov nr. 508 af 27. maj 2024 om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. Bestemmelsen udvider anvendelsesområdet for § 19 a, stk. 1. Bestemmelsen indebærer, at en overlæge uden retskendelse kan beslutte, at der skal anvendes metaldetektorer ved undersøgelse af en patient eller personer, der søger adgang til psykiatriske ambulatorier ved mistanke om at der forsøges indført medikamenter, rusmidler eller farlige genstande. Kravet om mistanke gælder ikke på retspsykiatriske ambulatorier. Undersøgelse med metaldetektorer efter bestemmelsen vil normalt finde sted i forbindelse med adgangskontrol. Formålet med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at de psykiatriske ambulatorier har de rette værktøjer til at sikre et tilstrækkeligt højt sikkerhedsniveau.

§ 10 i lov nr. 1450 af 10. december 2024 om handel med brugte genstande samt pantlånervirksomhed viderefører indholdsmæssigt og moderniserer ordlyden af dagældende § 13 i lov nr. 223 af 8. juni 1966 om handel med brugte genstande samt pantlånervirksomhed (marskandiserloven), som lov nr. 1450 af 10. december 2024 om handel med brugte genstande samt pantlånervirksomhed erstatter. Bestemmelsen giver hjemmel til, som den dagældende § 13 i marskandiserloven, at politiet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation har adgang til bevillingshaverens regnskabsmateriale og eventuelle forretningslokale samt varelager, men indebærer yderligere en udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til den dagældende § 13. Den dagældende § 13 i marskandiserloven fandt efter lovens § 1 anvendelse på enhver, der er etableret her i landet og i erhvervsmæssigt øjemed driver

virksomhed med (1) handel med eller køb af brugte genstande, der ikke sker som et sædvanligt led i en handelsvirksomhed med nye genstande eller i en håndværks- eller industrivirksomhed og (2) udlån af penge mod håndpant, herunder pant i lotterisedler, og formidling af sådanne lån (pantelånervirksomhed). Ved § 1 i lov nr. 1450 af 10. december 2024 om handel med brugte genstande samt pantlånervirksomhed er lovens anvendelsesområde udvidet i forhold til den dagældende marskandiserlov, til også at omfatte (1) online-salg af brugte genstande, (2) onlineauktioners salg af brugte genstande, (3) køb af genstande med tilbagekøbsret for sælger og (4) i visse tilfælde privatpersoners salg af brugte genstande. Dette indebærer, at politiets tilsyn efter § 10 også vil finde anvendelse i disse tilfælde. § 10's anvendelsesområde udvides endvidere i forhold til § 13 i den dagældende marskandiserlov med § 1 i bekendtgørelse af 2. december 2024 om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed, til også at gælde for erhvervsvirksomhed ved handel med eller køb af andre brugte genstande eller partier af brugte genstande til en købs- eller salgspris, som overstiger 5.000 kr.

§ 1, nr. 22, i lov nr. 1676 af 30. december 2024 om ændring af lov om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser (biobrændstofloven), lov om fremme af vedvarende energi, lov om gasforsyning og lov om elforsyning. Den hidtidige bestemmelse i biobrændstoflovens § 9 a gav, klima-, energi- og forsyningsministeren, adgang til, uden retskendelse og mod behørig legitimation, at gå om bord på skibe i en havn, som anløber en havn eller ligger ved ankerplads under dansk jurisdiktion for at udføre sine forpligtelser efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/757 af 29. april 2015 om overvågning, rapportering og verifikation af CO₂-emissioner fra søtransport og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1805 af 13. september 2023 om anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige brændstoffer i søtransport for at kontrollere, hvorvidt der er et gyldigt overensstemmelsesdokument om bord på skibene.

FuelEU Maritime-forordningen pålægger medlemsstater at sikre, at enhver inspektion af et skib i en havn under dansk jurisdiktion, der udføres i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/16/EF om havnestatskontrol, omfatter kontrol af, om skibet er i besiddelse af et gyldigt overensstemmelsesdokument. Med ændringen af § 9 a, (der blev foretaget ved nævnte § 1, nr. 22, i lov nr. 1676 af 30. december 2024) sikres det, at ministeren på tilsvarende måde som hidtil får adgang til at gå ombord på skibe i en havn, som anløber en havn eller ligger ved ankerplads under dansk jurisdiktion, der omfattes af FuelEU Maritime-forordningen, uden

retskendelse og mod behørig legitimation, for at kunne udføre de nye forpligtelser efter FuelEU Maritime-forordningen.

§ 1, nr. 1, i lov nr. 1467 af 10. december 2024 om ændring af lov om naturbeskyttelse og om ophævelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ. Bestemmelsen ændrer den gældende § 71, stk. 3, i naturbeskyttelsesloven således at EU-begreberne i bestemmelsens ordlyd opdateres og således at der skabes en udtrykkelig hjemmel til, at ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler, som er nødvendige for at administrere EU-forordninger i dansk ret vedrørende forhold, der er omfattet af loven, herunder nærmere regler om de kompetente myndigheds beføjelser med henblik på at sikre overholdelse af EU-forordninger. Det er hensigten, at ministeren for grøn trepart bl.a. vil anvende bemyndigelsen i § 71, stk. 3, til at fastsætte regler om de tilsynsforpligtelser og -beføjelser, der fremgår af skovrydningsforordningens kapitel 3, herunder meddelelse af forbud og påbud m.v. Beføjelserne indebærer bl.a. undersøgelse af kontor- og lagerlokaler.

§ 1, nr. 36 i lov nr. 467 af 8. maj 2024 om ændring af lov om spil. Bestemmelsen indebærer, at spillemyndigheden efter § 47, stk. 1, i lov om spil til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til at foretage eftersyn i lokaler, der benyttes af tilladelsesindehaveren og nu også den ansvarlige spilleleverandør i forbindelse med udbud, arrangering og levering af spil, og til at efterse disses tekniske faciliteter til brug for spilene, forretningsbøger, øvrigt regnskabsmateriale og korrespondance og andre dokumenter, der kan have betydning for tilsynet, uanset om disse oplysninger er på papir eller på elektroniske medier.

3.4. Hjemler, der ophæver gældende bestemmelser

Der er i perioden 1. januar 2024 til 31. december 2024 ikke identificeret hjemler, der ophæver gældende bestemmelser².

² § 5 i lov nr. 1703 af 30. december 2024 om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love, som er opført under pkt. 3.2., udskyder imidlertid ophævelsen af § 150 a, stk. 1-2, i lov om social service fra den 31. december 2024 til den 1. juli 2025.

3.5. Nye hjemler, der giver offentlige myndigheder adgang til at foretage tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven

Der er i 2024 vedtaget i alt 15³ bestemmelser, der giver den offentlige forvaltning en egentlig ny adgang til at foretage tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven.

Det drejer sig om følgende bestemmelser:

§ 5, stk. 2, i lov nr. 1445 af 10. december 2024 om indkvartering af ansatte. Bestemmelsen indebærer, at Arbejdstilsynet uden retskendelse mod behørig legitimation til enhver tid har adgang til den bolig, som en arbejdsgiver stiller til rådighed for én eller flere ansatte, i det omfang det er påkrævet, for at Arbejdstilsynet kan føre tilsyn med, om boligen opfylder kravene i loven. Baggrunden for bestemmelsen er at sikre, at Arbejdstilsynet vil kunne gennemføre et effektivt tilsyn. Formålet med loven er at sikre, at der ikke sker en udnyttelse af sårbare arbejdstagere, der bliver indkvarteret af en arbejdsgiver under uacceptable forhold, som ikke lever op til dansk minimumsstandard, og at sikre, at myndighederne har mulighed for hurtigt og effektivt at gribe ind over for arbejdsgivere, som indkvarterer ansatte under sådanne forhold. Dette formål vil forspildes, hvis Arbejdstilsynet forudgående skal varsle arbejdsgivere og de indkvarterede ansatte om kontrolbesøget.

§ 5, stk. 3, i lov nr. 1445 af 10. december 2024 om indkvartering af ansatte. Bestemmelsen indebærer, at Arbejdstilsynet uden retskendelse kan kræve relevant dokumentation udleveret og foretage fotografiske optagelser, som

³ I forbindelse med modtagelsen af ministeriernes høringssvar har Justitsministeriet kunnet konstatere, at en bestemmelse vedtaget i 2023, der giver offentlige myndigheder adgang til at foretage tvangsindgreb, der er omfattet af retssikkerhedsloven, ikke blev medtaget i den tilsvarende oversigt i redegørelsen fra marts 2024. Det drejer sig om § 29 i lov nr. 1534 af 12. december 2023 om kredit servicevirksomheder og kreditkøbere. Bestemmelsen fastsætter i *stk. 1*, at Finanstilsynet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til forretningslokaler tilhørende en kredit servicevirksomhed med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner. Det er et nyt tilsynsområde som følge af EU-reguleringen og er henlagt til Finanstilsynet. Formålet er at give Finanstilsynet mulighed for at udøve sin tilsynsvirksomhed også i de særlige tilfælde, hvor en virksomhed måtte nægte at give Finanstilsynet de til brug for tilsynsvirksomheden nødvendige oplysninger eller hvor kreditvirksomheden modvirker et inspektionsbesøg. Tilsvarende følger det af *stk. 2*, at Finanstilsynet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til en leverandør eller underleverandør med henblik på indhentelse af oplysninger om den outsourcete aktivitet. Bestemmelsen tænkes anvendt i de situationer, hvor det ikke er muligt at få adgang til de nødvendige oplysninger gennem outsourcingvirksomheden. Formålet med at omfatte leverandører og underleverandører er således, at Finanstilsynets indhentelse af oplysninger ikke kan hindres eller omgås ved outsourcing. Reglen skal sikre ensartethed i Finanstilsynets håndhævelse på tværs af lovområder.

led i udøvelse af tilsyn med, om boliger, som arbejdsgiver har stillet til rådighed for én eller flere ansatte, opfylder kravene i loven. Arbejdstilsynet skal i den forbindelse oplyse arbejdsgiveren og de indkvarterede ansatte om, hvilken dokumentation Arbejdstilsynet har indsamlet. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at Arbejdstilsynet vil kunne indsamle dokumentation, som er nødvendig for tilsynet, f.eks. at afklare, om arbejdsgiver konkret har stillet boligen til rådighed. Herudover er formålet, at Arbejdstilsynet kan dokumentere, at konkrete forhold ved boligen ikke lever op til lovens regler, så påbud er tilstrækkeligt dokumenteret.

§ 1, nr. 26, i lov nr. 481 af 22. maj 2024 om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om betalinger, lov om kapitalmarkeder og forskellige andre love. Bestemmelsen indfører bl.a. en ny § 332 h i lov om finansiel virksomhed, som fastsætter, at Finanstilsynet, eller hvor kompetencen til at udøve enkelte beføjelser ved lov er tillagt andre danske myndigheder, til brug for tilsyn med overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1114 af 31. maj 2023 om markeder for kryptoaktiver kan udøve de beføjelser, der følger af forordningens artikel 94. Det inkluderer, at Finanstilsynet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse kan få adgang til lokaler og lokaliteter tilhørende udbydere af kryptoaktiver undtagen aktivbaserede tokens eller e-pengetokens og personer, der anmoder om optagelse til handel af kryptoaktiver undtagen aktivbaserede tokens eller e-pengetokens, udstedere af aktivbaserede tokens, udstedere af e-pengetokens og udbydere af kryptoaktivtjenester, med henblik på indhentelse af oplysninger, herunder ved inspektioner. Formålet er at give Finanstilsynet mulighed for at udøve sin tilsynsvirksomhed også i de særlige tilfælde, hvor en virksomhed måtte nægte at give Finanstilsynets de nødvendige oplysninger til brug for tilsynsvirksomheden, eller hvor en virksomhed modsætter sig et inspektionsbesøg.

§ 1, nr. 4, i lov nr. 629 af 11. juni 2024 om ændring af lov om arbejdsmiljø. Bestemmelsen medfører, at der bl.a. indsættes en ny § 49 m i arbejdsmiljøloven om Sikkerhedsstyrelsens tilsyn med autoriserede virksomheder, som udfører nedrivning af asbestholdigt materiale. Sikkerhedsstyrelsen har efter § 49 m, stk. 2, hvis det er nødvendigt for at føre tilsyn med de autoriserede virksomheder, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til ejendomme og lokaliteter, hvorfra de pågældende virksomheder udøver virksomhed. Bestemmelsen er fastsat med henblik på at sikre et effektivt tilsyn med, at virksomhederne opfylder betingelserne for autorisation.

§ 1, nr. 6, i lov nr. 651 af 11. juni 2024 om ændring af lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år. Bestemmelsen giver Sikkerhedsstyrelsen hjemmel til at beslaglægge tobaksvarer, tobakssurrogater og urtebase-rede rygeprodukter samt udstyr, der benyttes sammen med disse, hvis styrelsen har grund til at antage, at de er i strid med strafbelagte regler i lov om tobaksvarer m.v., strafbelagte regler fastsat i medfør af lov om tobaksvarer m.v. eller strafbelagte regler i forordninger vedrørende anvendelsesområdet for lov om tobaksvarer m.v. og der er grund til at antage, at produktet kan tjene som bevis eller bør konfiskeres. Sikkerhedsstyrelsen vil derudover til sikring af told og afgifter kunne tage tobaksvarer, tobakssurrogater og urte-baserede rygeprodukter samt udstyr, der benyttes sammen med disse, som er henstående fabrikanter, importører eller detailforhandlere m.v., i bevaring med henblik på overdragelse af produkterne til told- og skatteforvaltningen. Samtidig gives told- og skatteforvaltningen hjemmel til at tage tobaksvarer, tobakssurrogater og urtebaserede rygeprodukter samt udstyr, der benyttes sammen med disse, som er henstående hos fabrikanter, importører eller de-tailforhandlere m.v., eller som er under transport ind i det danske toldom-råde fra øvrige dele af EU's toldområde eller fra et land uden for EU, i be-varing med henblik på overdragelse af produkterne til Sikkerhedsstyrelsen med henblik på beslaglæggelse, hvis forvaltningen har grund til at antage, at de er i strid med strafbelagte regler i lov om tobaksvarer m.v., strafbelagte regler fastsat i medfør af i lov om tobaksvarer m.v. eller strafbelagte regler i forordninger vedrørende anvendelsesområdet for lov om tobaksvarer m.v.

§ 2, nr. 10, i lov nr. 651 af 11. juni 2024 om udmøntning af dele af forebyg-gelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol. Bestem-melsen giver Sikkerhedsstyrelsen hjemmel til at foretage beslaglæggelse af elektroniske cigaretter med eller uden nikotin og genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin samt udstyr og smagsstoffer, der benyttes sammen med disse, hvis styrelsen har grund til at antage, at de er i strid med strafbe-lagte regler i lov om elektroniske cigaretter m.v., strafbelagte regler fastsat i medfør af lov om elektroniske cigaretter m.v. eller strafbelagte regler i for-ordninger vedrørende anvendelsesområdet for lov om elektroniske cigaret-ter m.v. og der er grund til at antage, at produktet kan tjene som bevis eller bør konfiskeres. Sikkerhedsstyrelsen vil derudover til sikring af told og af-gifter kunne tage elektroniske cigaretter med eller uden nikotin og genop-fyldningsbeholdere med eller uden nikotin samt udstyr og smagsstoffer, der benyttes sammen disse, som er henstående hos fabrikanter, importører eller detailforhandlere m.v., i bevaring med henblik på overdragelse af

produkterne til told- og skatteforvaltningen. Samtidig gives told- og skatteforvaltningen hjemmel til at tage elektroniske cigaretter med eller uden nikotin og genopfyldningsbeholdere med eller uden nikotin samt udstyr og smagsstoffer, der benyttes sammen med disse, som er henstående hos fabrikanter, importører eller detailforhandlere m.v., eller som er under transport ind i det danske toldområde fra øvrige dele af EU's toldområde eller fra et land uden for EU, i bevaring med henblik på overdragelse af produkterne til Sikkerhedsstyrelsen med henblik på beslaglæggelse, hvis forvaltningen har grund til at antage, at de er i strid med strafbelagte regler i lov om elektroniske cigaretter m.v., strafbelagte regler fastsat i medfør af lov om elektroniske cigaretter m.v. eller strafbelagte regler i forordninger vedrørende anvendelsesområde for lov om elektroniske cigaretter m.v.

§ 1, nr. 7 i lov nr. 665 af 11. juni 2024 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. Bestemmelsen indebærer bl.a., at politiet som led i gennemførelsen af et tilsyn med et idømt kontaktforbud efter straffelovens § 79 a, stk. 1, jf. stk. 3, uden retskendelse kan skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Tilsvarende kan politiet uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer og genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold, jf. straffelovens § 79 a, stk. 6, 3. pkt. Formålet med politiets tilsyn er at sikre muligheden for en effektiv kontrol med, at den dømte overholder det meddelte kontaktforbud og dermed at forebygge ny bande-relateret kriminalitet ved, at den dømte fastholdes eller falder tilbage i det kriminelle miljø.

§ 1, nr. 6, i lov nr. 654 af 11. juni 2024 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v., lov om krigsmateriel m.v. og lov om jagt og vildtforvaltning. Bestemmelsen indebærer, at politiet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til kontrol af lokaler hos personer og erhvervsdrivende, der har tilladelse til at fremstille våben efter våbenloven. Bestemmelsen blev indført med det formål at øge sikkerheden på våbenområdet ved at give politiet adgang til at foretage kontrol i lokaler, hvor våbnene m.v. fremstilles og opbevares med henblik på at sikre, at vilkårene for tilladelsen efterleves.

§ 19, stk. 1, i lov nr. 1647 af 30. december 2024 om CO2-fangstaktiviteter i forsyningssektoren. Bestemmelsen indebærer, at Forsyningstilsynet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter § 17, stk. 1, kan få adgang til lokaler, der benyttes af en virksomhed omfattet af tilsynet i § 17, stk. 1, og på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af

enhver oplysning, herunder virksomhedens regnskaber, øvrige regnskabsmaterialer, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk. 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på en virksomhed, der er koncernforbundet med en virksomhed omfattet af loven, når der har fundet en eller flere transaktioner sted mellem de nævnte virksomheder. Formålet med bestemmelsen er at tilvejebringe Forsyningstilsynet hjemmel til at få adgang til en virksomheds ejendom og til de lokaliteter på ejendommen, hvor de oplysninger, der er nødvendige for tilsynets varetagelse af sine opgaver, findes. Med den foreslåede bestemmelse vil Forsyningstilsynet få samme muligheder for at indhente oplysninger på virksomhedernes lokaliteter som på varme- og elforsyningsområdet. Forsyningstilsynet vil have adgang uden retskendelse i overensstemmelse med retssikkerhedsloven. Hvis der før gennemførelsen af kontrolbesøget foreligger mistanke om et strafbart forhold, må der dog ikke skaffes adgang uden retskendelse.

§ 6 i lov nr. 1453 af 10. december 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om reduktion af metanemissioner i energisektoren. Bestemmelsen fastsætter, at den kompetente myndighed, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse, har adgang til erhvervsmæssige lokaliteter, herunder dokumentation og optegnelser, når det skønnes nødvendigt for at føre en effektiv kontrol efter metanforordningen. Tilsvarende kan den kompetente myndighed som led i kontrolbesøg efter metanforordningen, uden retskendelse, foretage tekniske undersøgelser samt kræve en kopi af dokumentation og optegnelser udleveret. Baggrunden for bestemmelsen er, at den kompetente myndighed efter metanforordningen er forpligtet til, at kunne træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre effektiv kontrol af overholdelsen af metanforordningen, herunder ved gennemførelse af rutinemæssige og ikke-rutinemæssige inspektioner. Den kompetente myndighed vil som udgangspunkt kun kunne få adgang til lokaliteter m.v., hvor der drives erhverv, og således ikke til private boliger. I tilfælde, hvor virksomhedens forretningslokale befinder sig i et privat hjem, vil den kompetente myndighed dog kunne få adgang til den del af boligen, hvorfra administrationen af virksomheden foregår og hvor virksomhedens dokumentation og optegnelser befinder sig.

§ 1, nr. 46 i lov nr. 412 af 23. april 2024 om ændring af lov om vandforsyning mv., byggeloven og lov om produkter og markedsovervågning. Der er tale om en ny hjemmel i vandforsyningsloven, der giver offentlige myndigheder adgang til at foretage husundersøgelse uden retskendelse samt til at foretage

undersøgelser og prøveudtagninger m.v. med henblik på at kontrollere drikkevandskvaliteten m.v. på skibe, der befordrer passagerer. Det følger af § 65 b, stk. 3, i lov om vandforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1149 af 28. oktober 2024, som bl.a. ændret ved lov nr. 412 af 23. april 2024, at miljøministeren eller den myndighed, der af ministeren er bemyndiget hertil, uden retskendelse mod forevisning af legitimation har adgang til et søgående skib, der afsalter vand, befordrer passagerer og fungerer som vandforsyning for at tilvejebringe oplysninger til brug for beslutninger i henhold til § 64 a eller regler udfærdiget med hjemmel i § 64 a. Tilsynsmyndigheden vil herunder få adgang til at foretage undersøgelser og prøveudtagninger, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Hensynet bag er, at der er behov for at sikre hjemmel til, at miljøministeren eller den myndighed ministeren delegerer hertil, vil kunne få fysisk adgang uden retskendelse til i det omfang det findes nødvendigt, at føre fysisk tilsyn på de omfattede søgående skibe med hensyn til overholdelsen af regler fastsat i medfør af den foreslåede § 64 a om drikkevandskvaliteten m.v. for passagererne. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det vil være ressourcekrævende at indhente retskendelse hver gang, det findes nødvendigt at føre fysisk tilsyn med kvaliteten af passagerernes drikkevand efter regler udstedt i medfør af § 64 a, særligt i tilfælde hvor en anden myndighed, anmodes om at bistå med det fysiske tilsyn på det pågældende skib. Desuden vil der kunne være behov for umiddelbar adgang.

§ 1, nr. 3, i lov nr. 1467 af 10. december 2024 om ændring af lov om naturbeskyttelse og om ophævelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ. Bestemmelsen indebærer, at der indsættes en § 73 a i naturbeskyttelsesloven, hvorefter ministeren for grøn trepart tildeles de beføjelser, som medlemsstaterne efter skovrydningsforordningens artikel 23 og artikel 24 er forpligtet til at give deres kompetente myndigheder, herunder bl.a. beføjelser til at træffe midlertidige foranstaltninger og korrigerende tiltag, herunder beslaglæggelse af råvarer eller produkter m.v.

§ 1, nr. 18 i lov nr. 467 af 8. maj 2024 om ændring af lov om spil. Ved lovændringen indsættes § 34 a i lov om spil, hvorefter spillemyndighedens repræsentanter til brug for spillemyndighedens tilsyn med, at alderskravene i §§ 22 og 34 overholdes, mod behørig legitimation og uden retskendelse

kan kræve at få meddelt alle nødvendige oplysninger fra personer i en spillehal og fra købere af spil, der kan fastslå de pågældendes alder.

§ 10 i lov nr. 619 af 11. juni 2024 om afgift af CO₂e-emissioner fra kvoteomfattede sektorer (emissionsafgiftsloven). § 10 omhandler Skatteforvaltningens adgang til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse at foretage eftersyn i registreringspligtige virksomheder og til at efterse virksomhedernes varebeholdninger og forretningsbøger, det øvrige regnskabsmateriale, udlednings- og verifikationsrapporter, andre oplysninger omfattet af kvoteordningen og korrespondance m.v. Såfremt disse oplysninger er registreret elektronisk, omfatter kontrollen også adgang hertil.

§ 12 i lov nr. 620 af 11. juni 2024 om passagerafgift på flyrejser. § 12 indebærer, at Skatteforvaltningen har adgang til, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse at få adgang til hos afgiftspligtige virksomheder efter § 4, stk. 2, eller en fysisk eller juridisk person omfattet af § 5, stk. 2 og 3, at gennemgå forretningsbøger, andet regnskabsmateriale og korrespondance m.v., der kan have betydning for kontrollen med betaling af passagerafgiften. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelsen af kontrollen.

4. Sammenfatning

I 2024 er der vedtaget 29 bestemmelser vedrørende forvaltningens adgang til at gennemføre tvangsindgreb omfattet af retssikkerhedsloven. 15 bestemmelser giver forvaltningen en egentlig ny adgang til at gennemføre tvangsindgreb, 9 af bestemmelserne har haft til formål at udvide anvendelsesområdet for allerede gældende bestemmelser om adgang til tvangsindgreb, og fem bestemmelser har hovedsageligt karakter af en videreførelse af en tidligere bestemmelse. Der er i 2024 ikke vedtaget bestemmelser, hvorved forvaltningsmyndigheders adgang til at foretage tvangsindgreb er blevet ophævet.

Det bemærkes, at optællingen af nye bestemmelser – i lighed med tidligere år – er baseret på en manuel gennemgang af ministeriernes bidrag, som samtidig indeholder et element af skøn over karakteren af nye bestemmelser.

Justitsministeriet vil fortsat med udgangspunkt i princippet i grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed i forbindelse med den lovtekniske gennemgang af ministeriers lovforslag tilstræbe, at der ikke unødigt medtages

bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder at skaffe sig adgang til privat ejendom.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk